

Sprawozdanie

z działalności Polskiego Towarzystwa Botanicznego w latach 2013–2015

Polish Botanical Society in 2013–2015

Poniższe Sprawozdanie Zarządu Głównego PTB zostało przygotowane w celu przedstawienia uczestnikom 64. Walnego Zgromadzenia Delegatów podczas 57. Zjazdu PTB w Lublinie dnia 27.06.2016 roku.

1. Działalność organizacyjna

1.1. Posiedzenia Władz Towarzystwa

W przeddzień Uroczystego otwarcia 56 Zjazdu PTB w Olsztynie, w dniu 24 czerwca 2013 roku, odbyło się 63. Walne Zgromadzenie Delegatów, w którym uczestniczyło 78 osób ze wszystkich oddziałów PTB. Podczas Walnego Zgromadzenia przyjęto sprawozdanie z działalności PTB za lata 2010–2012, udzielono absolutorium ustępującemu Zarządowi, wybrano nowy Zarząd oraz zatwierdzono kandydatury do nadania medali i honorowego członkostwa PTB.

Działająca podczas Zgromadzenia Komisja Wnioskowa przedstawiła następujące postulaty:

1. Wzmożenie roli opiniotwórczej Towarzystwa (opiniowanie aktów prawnych, w tym dotyczących ochrony przyrody, utworzenie listy ekspertów),
2. Zmiany w statucie Towarzystwa – Komisja Statutowa,
3. Stworzenie form zachęty do udziału w pracach Towarzystwa i aktywizacja osób młodych,
4. Dalsza cyfryzacja czasopism PTB i podnoszenie ich rangi naukowej,
5. Biblioteka – poszukiwanie nowej siedziby i funduszy na działalność,
6. Wypracowanie stanowisk PTB w sprawach istotnych dla polskiej botaniki (w tym przygotowanie form sprzeciwu dotyczących marginalizacji nauk botanicznych),
7. Aktywizacja Członków Oddziałów i Sekcji oraz tworzenie nowych Oddziałów,
8. Wzmożenie działalności popularyzującej nauki botaniczne wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
9. Utworzenie strony internetowej PTB w języku angielskim oraz współpraca z botanicznymi organizacjami międzynarodowymi.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 8 posiedzeń plenarnych Zarządu Głównego PTB oraz 4 spotkania Redaktorów Czasopism PTB. Na zebraniach dyskutowano o istotnych kwestiach związanych z funkcjonowaniem Towarzystwa. Do najważniejszych problemów omawianych na tych spotkaniach należały:

- sytuacja finansów PTB, zasady i strategia rachunkowości Towarzystwa,
- podnoszenie rangi czasopism PTB zarówno w skali krajowej, jak i międzynarodowej,
- zmiany w sposobie redagowania i druku czasopism PTB,
- cyfryzacja archiwalnych zasobów czasopism PTB i ich udostępnianie,
- stworzenie i działanie bieżącego komunikatora i archiwum dokumentacji PTB na dysku OneDrive z określonym dostępem dla członków Zarządu,
- prace Komisji Statutowej, która na posiedzeniach Zarządu Głównego przedstawiła propozycje zmian w statucie Towarzystwa,
- sytuacja i funkcjonowanie biblioteki PTB,

- inwentaryzacja środków trwałych PTB,
- wypracowanie stanowiska PTB w sprawie marginalizacji nauk botanicznych,
- przygotowania do 57. Zjazdu PTB w Lublinie.

1.2. Aktualne dane o liczebności Towarzystwa

Polskie Towarzystwo Botaniczne na koniec 2015 roku liczyło 930 członków. W omawianym okresie sprawozdawczym do PTB przyjęto 122 nowych członków, a ubyło 67. W latach 2013-2016 (dane do 01.06.2016 r.) zmarło 30 botaników, członków Towarzystwa¹. Pozostałe osoby zrezygnowały lub zostały skreślone z listy członków PTB.

Towarzystwo posiada obecnie swoje oddziały w 15 rejonach Polski: w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Poznaniu, Skierniewicach, Szczecinie, Toruniu, Warszawie i Wrocławiu. Wielokierunkowa działalność członków PTB obrazowana jest przynależnością do 14 Sekcji: (1) Aerobiologicznej; (2) Briologicznej; (3) Dendrologicznej; (4) Fizjologii i Biochemii Roślin; (5) Geobotaniki i Ochrony Szaty Roślinnej; (6) Historii Botaniki; (7) Kultur Tkankowych Roślin; (8) Lichenologicznej; (9) Mikologicznej (działającej niezależnie przy Oddziale: Łódzkim i Poznańskim); (10) Ogrodów Botanicznych i Arboretów; (11) Paleobotanicznej; (12) Pteridologicznej; (13) Struktury i Rozwoju Roślin i (14) - Sekcji Taksonomii Roślin Naczyniowych, która rozpoczęła funkcjonowanie mocą uchwały Zarządu Głównego PTB z dnia 5 kwietnia 2014 roku. Nadal nie działa Sekcja Fykologiczna.

Według danych na koniec 2015 roku, największą liczbę członków mają: Oddział Warszawski (171 osób), Oddział Krakowski (126 osób) i Oddział Poznański (116 osób). Najmniej członków jest w Oddziałach: Kieleckim (19), Bydgoskim (22) i w Olsztyńskim (23). Wśród Sekcji PTB zdecydowanie najliczniejsza jest Sekcja Geobotaniki i Ochrony Szaty Roślinnej - w jej skład wchodzi ponad 323 członków. Kolejne miejsca zajmują Sekcja Fizjologii i Biochemii Roślin (135 członków) i Sekcja Struktury i Rozwoju Roślin (96 członków). Najmniej członków jest w sekcjach: Dendrologicznej (19 os.), Briologicznej (21 os.) i w Paleobotanicznej (22 os.).

1.3. Wykorzystanie Internetu w działalności Towarzystwa

Od 2013 roku Internet jest głównym medium wykorzystywanym w działalności PTB. W czasie trwania bieżącej kadencji Władz PTB, strona internetowa www.pbsociety.org.pl, działająca w języku polskim i angielskim, stała się powszechnie dostępnym źródłem informacji na temat aktywności Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Strona internetowa posiada łącza do platformy wszystkich czasopism PTB w wersji cyfrowej. Są one ogólnodostępne. Poprzez zakładkę „Platforma wydawnicza PTB” można znaleźć zarówno aktualne dane o wydawnictwach PTB, jak i pełne teksty archiwalnych numerów czasopism wydawanych przez PTB. Dotychczasowa działalność w tym zakresie pozwoliła na zdigitalizowanie następujących czasopism: *Acta Societatis Botanicorum Poloniae* – od 1960 roku; *Acta Mycologica* - od 1965; *Monographiae Botanicae* - od 1980; *Acta Agrobotanica* – od 1960. Pełne teksty artykułów znajdują się na platformie cyfrowej czasopism PTB. Wiadomości Botaniczne udostępnione są do tomu 56 na serwerze Instytutu Botaniki PAN w Krakowie pod adresem <http://botany.pl/ibwyd/obce/ptb-wiad.html>. Od rocznika 57. czasopismo dostępne jest w wi-

¹ Patrz załącznik nr 1.

trynie PTB pod adresem <https://pbsociety.org.pl/default/dzialalnosc-wydawnicza/wiadomosci-botaniczne/>).

Od niedawna działa newsletter PTB. Jest to wewnętrzny biuletyn elektroniczny, skierowany do członków Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Jest on rozwinięciem witryny PTB (pbsociety.org.pl), umożliwiającym szybkie przekazywanie szczególnie istotnych wiadomości z życia naszego Towarzystwa. Jego celem jest dalsze integrowanie środowiska polskich botaników; Newsletter PTB mogą otrzymywać wszyscy członkowie, których adresy e-mailowe znajdują się w bazie PTB.

Aktualne dane na temat działalności terenowych jednostek PTB można znaleźć na stronach internetowych Oddziałów:

- Bydgoskiego <https://sites.google.com/site/ptboddzialwbydgoszczy/>
- Łódzkiego <http://ptbot.biol.uni.lodz.pl>
- Poznańskiego <http://bioarch.amu.edu.pl/PTB/index.html>
- Warszawskiego <http://www.ptb.waw.pl>

Swoje strony prowadzą również niektóre Sekcje PTB:

- Briologiczna <http://pbsociety.org.pl/ind/bryology>
- Historii Botaniki <http://pbsociety.org.pl/ind/hb>
- Lichenologiczna <http://www.porosty.varts.pl>
- Paleobotaniczna <http://dorotanalepka.pl/pptb.html>

Informacje o działalności Sekcji Geobotaniki i Ochrony Szaty Roślinnej oraz Oddziału Krakowskiego PTB są zamieszczane na stronie internetowej IB PAN i Zakładu Ekologii Instytutu Botaniki PAN (<http://info.botany.pl/ekologia/event.html>).

1.4. Działalność Biblioteki PTB

W okresie sprawozdawczym Biblioteka PTB nie prowadziła krajowej i międzynarodowej wymiany międzybibliotecznej, natomiast prowadzone było katalogowanie i udostępnianie zbiorów. Opracowany księgozbiór Biblioteki PTB wynosi: 6856 woluminów wydawnictw zwartych (w tym 19 vol. starodruków), 18 023 odbitek i broszur, 23 013 woluminów 815 tytułów wydawnictw ciągłych. W latach 2013-2015 opracowano 298 woluminów wydawnictw ciągłych (660 egzemplarzy) oraz 52 woluminów druków zwartych. Na miejscu z Biblioteki skorzystało 131 osób, wypożyczając 127 tytuły czasopism i 42 druki. Poza Bibliotekę wypożyczono 15 woluminów druków zwartych i 33 tytuły czasopism. Biblioteka na zamówienie instytucji i pracowników sprzedała 1245 egz. wydawnictw PTB. Uaktualniono wykaz tytułów czasopism zagranicznych otrzymywanych przez Bibliotekę i notowanych przez Katalog Centralny Biblioteki Narodowej.

Warto przypomnieć, że biblioteka od 2011 roku nie otrzymuje dotacji z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na swoją działalność i koszty związane z jej funkcjonowaniem pokrywa w całości Zarząd Główny. Zmiany organizacyjne w dystrybucji czasopism wydawanych przez Towarzystwo sprawiły (wydawnictwa PTB udostępniane są on-line), że zakres działalności Biblioteki PTB został ograniczony. W najbliższym czasie zapowiadana jest reorganizacja kampusu Uniwersytetu Warszawskiego, w którym znajduje się Biblioteka i siedziba Towarzystwa. Biblioteka zostanie przeniesiona do nowych pomieszczeń o znacznie

zredukowanej powierzchni użytkowej. W starej siedzibie biblioteka zajmuje ok. 1500 metrów bieżących regałów, w nowej zaś ta przestrzeń zostanie ograniczona do około 700 metrów bieżących. Konieczna jest redukcja zasobów biblioteki, co sukcesywnie się odbywa głównie poprzez usuwanie zduplikowanych egzemplarzy. Nowe pomieszczenia będą znajdowały się w tym samym kompleksie. Po zmianie siedziby adres Towarzystwa nie zmieni się.

1.5. Ubieganie się o środki na finansowanie działalności Towarzystwa

Działalność Towarzystwa jest finansowana głównie dzięki dotacjom ze strony Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Otrzymane w okresie sprawozdawczym dotacje celowe wyniosły: 381 600 zł na wydawanie czasopism, 151 953,77 zł na organizację konferencji naukowych oraz 34 000 zł na cyfryzację archiwalnych czasopism PTB (por. Załącznik 2, Tabela 1). W latach 2013-2015 roku Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku przyznał dotacje w wysokości 34 900 zł. na organizację konferencji pt. Różnorodność biologiczna – od komórki do ekosystemu, którą zorganizował Oddział Białostocki PTB.

2. Działalność naukowa

2.1. Organizowanie ogólnopolskich i międzynarodowych konferencji oraz warsztatów naukowych

W okresie sprawozdawczym Polskie Towarzystwo Botaniczne zorganizowało 38 ogólnopolskich i międzynarodowych konferencji oraz warsztatów naukowych.

Największą zorganizowaną w latach 2013-2015 konferencją był 56 Zjazd Polskiego Towarzystwa Botanicznego pt. "Interdyscyplinarne i aplikacyjne znaczenie nauk botanicznych" (Olsztyn, 24-30.06.2013 r.). 56 Zjazd zorganizowali botanicy zrzeszeni w Oddziale Olsztyńskim, a także liczna grupa wolontariuszy; doktorantów i studentów z Wydziału Biologii i Biotechnologii. Ogólnopolskie spotkanie botaników odbyło się w Centrum Konferencyjno-Szkoleniowym i Centrum Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz w obiektach towarzyszących na terenie kampusu UWM w Olsztynie-Kortowie.

56. Zjazd PTB obejmował: zebrania organizacyjne (posiedzenie Prezydium Zarządu Głównego PTB, posiedzenie Zarządu Głównego PTB), Walne Zgromadzenie Delegatów i Wybory Zarządu Głównego PTB na trzyletnią kadencję, uroczystość otwarcia Zjazdu połączoną z nadaniem godności Członka Honorowego oraz wręczeniem medali okolicznościowych i wyróżnień Towarzystwa, sesję plenarną z 4 wykładami, sympozjum poświęcone Jubileuszom Krakowskich Botaników, dwudniowe obrady w sekcjach naukowych oraz 1-3 dniowe warsztaty terenowe.

Organizację Zjazdu wsparli darczyńcy i sponsorzy. Zaliczają się do nich przede wszystkim instytucje państwowe: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie oraz firmy: Life Technologies Ltd., Roche Diagnostics Polska Sp. z o.o., Delta Optical oraz Labsoft.

Celem konferencji naukowej związanej ze Zjazdem była prezentacja najnowszych osiągnięć polskich botaników w zakresie wszystkich specjalności botanicznych, ze szczególnym uwzględnieniem wiodących problemów badawczych. Założeniem konferencji była również wymiana myśli, poglądów oraz doświadczeń naukowych i aplikacyjnych pomiędzy ośrodkami

mi badawczymi z Polski i z zagranicy, a także instytucjami państwowymi, samorządowymi i podmiotami gospodarczymi.

W Zjeździe wzięło udział **560 uczestników** ze wszystkich krajowych ośrodków naukowych oraz kilkunastu z Czech, Litwy, Niemiec, Ukrainy, Węgier i Wielkiej Brytanii. Zjazdowi towarzyszyły okolicznościowe wydawnictwa. Streszczenia wystąpień ustnych i plakatów opublikowano w języku polskim i angielskim. Publikację „Dziedzictwo przyrodnicze Warmii, Mazur i Powiśla” wydano jako monografią recenzowaną.

Polskie Towarzystwo Botaniczne uczestniczyło także w organizacji 35 innych ogólnopolskich i 2 międzynarodowych spotkań o charakterze konferencji naukowych, spośród których trzy cieszyły się największym zainteresowaniem uczestników. Były to:

- Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Plants, Heavy Metals, Environment”, która odbyła się w Katowicach, w dniach 26-28.06.2014 r. Organizatorami byli: Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Oddział Śląski Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Celem konferencji było przedstawienie najnowszych wyników prac badawczych dotyczących różnorodności, biologii i ekologii gatunków zasiedlających obszary o wysokiej zawartości metali ciężkich w podłożu oraz określenie fizjologicznych i biochemicznych aspektów funkcjonowania organizmów roślinnych w warunkach stresu środowiskowego. Na Konferencję przybyli i wygłosili swe referaty plenarne zaproszeni goście: profesor Alan JM Baker – z Uniwersytetu w Melbourne z Australii; profesor Jaco Vangronsveld – z Uniwersytetu w Hasselt z Belgii; profesor Hermann Bothe – z Uniwersytetu w Kolonii w Niemczech i profesor Majeti Narasimha Vara Prasad – z Uniwersytetu w Hyderabad w Indiach. W Konferencji udział wzięło **111 osób**, wygłoszono 29 wykładów (10 referatów uczestników z zagranicy) oraz zaprezentowano 71 posterów. Wśród gości zagranicznych należy wymienić naukowców z Australii, Indii, Niemiec, Belgii, Egiptu, Hiszpanii, Francji i Islandii. Uczestnicy z Polski reprezentowali ponad 20 jednostek naukowych z całego kraju – m.in. Uniwersytet Rolniczy w Krakowie; Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie; Uniwersytet Jagielloński w Krakowie; Instytut Botaniki, PAN, Kraków; Uniwersytet Medyczny Warszawa; Instytut Botaniki, Uniwersytet Warszawski; Uniwersytet Przyrodniczy w Warszawie (SGGW); Uniwersytet Adama Mickiewicza, Poznań; Instytut Ochrony Roślin, Poznań; Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu; Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu; Politechnika Wrocławska; Uniwersytet Gdański; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin; Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska, PAN, Zabrze; Uniwersytet Opolski; Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach; Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach oraz Wydział Nauk o Ziemi i Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego.

Abstrakty prezentowanych wykładów i plakatów wydano w postaci suplementu czasopisma *Acta Biologica Cracoviensia series Botanica* Vol. 56 suppl. 2, dostępne również na stronie internetowej: http://www2.ib.uj.edu.pl/abc/index.php?d=sup_56_s2.

Ostatniego dnia konferencji odbyła się sesja terenowa, poświęcona problemom ekotoksykologii, fitostabilizacji i rekultywacji obszarów poprzemysłowych związanych z wydobywaniem i obróbką cynku i ołowiu na terenie Śląska i Małopolski.

- XIV Ogólnopolska Naukowa Konferencja Kultur Tkankowych i Biotechnologii Roślin pt. "Strukturalne, fizjologiczne i molekularne podstawy różnicowania roślin" (14–17.09. 2015 r., Poznań) była zorganizowana głównie przez Sekcję Kultur Tkankowych Roślin PTB, zaś współorganizatorami byli: Polska Akademia Nauk Ogród Botaniczny - CZRB w Powsinie oraz Uniwersy-

tet Przyrodniczy w Poznaniu. Patronat nad Konferencją objął JM Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu prof. dr hab. Grzegorz Skrzypczak.

Naukowym celem konferencji było poszerzenie wiedzy w zakresie możliwości wykorzystania potencjału komórki roślinnej w regeneracji organizmu roślinnego i jego modyfikacji w różnych warunkach stresowych. Podczas konferencji zostały przedstawione najnowsze wyniki prac badawczych dotyczących procesów różnicowania w kulturach *in vitro*, uwarunkowań odpowiedzi komórek i tkanek roślinnych na stres abiotyczny indukowany warunkami kultury, jak również wykorzystania rezultatów badań w praktyce. W związku z szeroką tematyką konferencji, obrady prowadzono w czterech sesjach tematycznych obejmujących: I. Procesy różnicowania roślin w kulturze komórek somatycznych i komórek szlaku generatywnego; II. Fizjologiczno-molekularne uwarunkowania odpowiedzi komórkowej w procesie morfogenezy; III. Komórkę roślinną w warunkach stresu; IV. Wykorzystanie kultur komórek i organów w badaniach podstawowych i aplikacyjnych.

Konferencja wzorem lat ubiegłych skupiła większość środowiska naukowego związanego z biotechnologią roślinną, kreującego postęp w tej dyscyplinie badawczej. Duża liczba uczestników, którzy wzięli udział w konferencji pokazuje, że jej cykliczne organizowanie jest potrzebne temu środowisku naukowemu. W konferencji uczestniczyło **171 osób**, wygłoszono 10 wykładów plenarnych, 30 referatów i przedstawiono 76 posterów. Pełne teksty wybranych wykładów przeglądowych oraz prac oryginalnych oraz streszczenia wszystkich wykładów, doniesień ustnych i posterów zostały opublikowane w dwóch zeszytach angielskojęzycznego kwartalnika pt. "BioTechnology" vol. 96(1):1-153 oraz vol. 96(2): 154-207.

- Konferencja naukowa pt. „Lasy wobec zmieniającej się presji człowieka” odbyła się w Rogowie, w dniach 08–09.09.2014 r. Konferencję zorganizowano przy współudziale Oddziału Warszawskiego PTB, Zakładu Botaniki Leśnej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Nadleśnictwa Poddębice, Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej w Rogowie, Arboretum w Rogowie oraz Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie. Jej celem była prezentacja najnowszych wyników badań nad przemianami roślinności leśnej pod wpływem oddziaływania lub zaniechania oddziaływania antropogenicznego. Uczestniczyło w niej **120 osób**, wygłoszono 15 referatów i zaprezentowano 27 plakatów.

Na rok 2013² przypadły także trzy ważne rocznice: 230-lecie Ogrodu Botanicznego UJ, 100-lecie Instytutu Botaniki UJ oraz 60-lecie Instytutu Botaniki im. W. Szafera PAN. Z tego powodu rok ten został ogłoszony „Rokiem Botaniki Krakowskiej”, a „Rok 2013 – rokiem jubileuszy krakowskich botaników”.

Już w dniu 25.06.2013 roku, podczas 56. Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego zorganizowanego w Olsztynie, miała miejsce sesja plenarna pt. „Rok 2013 – rokiem jubileuszy krakowskich botaników”, w czasie której przedstawiciele różnych uczelni omawiali historię i teraźniejszość nauki o roślinach. Botanikę na Uniwersytecie Jagiellońskim reprezentowały następujące referaty: „Dawne tradycje botaniki krakowskiej (XV–XX w.)” (prof. dr hab. Alicja Zemanek), „Współczesność Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego” (prof. dr hab. Maria Zajac) i „Podstawowe i aplikacyjne badania Zakładu Fizjologii i Biologii Rozwoju Roślin UJ” (prof. dr hab. Jan Białczyk).

² Wiadomości Botaniczne 58(1/2): 35–50, 2014

Pozostałe krakowskie instytucje botaniczne zaprezentowano w referatach: „Instytut Botaniki PAN jako centrum badań przyrodniczych – terażniejszość i przyszłość” (prof. dr hab. Konrad Wołowski), „Botanika w Instytucie Biologii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie” (dr hab. Andrzej Rzepka, prof. UP, dr hab. Beata Barabasz-Krasny), „Botanika leśna w Krakowie – od prof. Bogumiła Pawłowskiego po czasy współczesne” (dr hab. inż. Jan Bodziarczyk, prof. dr hab. Jerzy Szwagrzyk) oraz „Fizjologia roślin uprawnych w badaniach IFR PAN w Krakowie” (prof. dr hab. Franciszek Dubert).

Główne uroczystości odbyły się w dniach 19–21.06.2013 roku. Objęły sesję jubileuszową oraz I Forum Botaników Polskich zatytułowane „Współczesna botanika – botanika w przyszłości?”. Obchody botanicznego święta w Krakowie zgromadziły ok. 300 osób ze wszystkich liczących się ośrodków Polski, a także przedstawiciele instytucji naukowych z Ukrainy i Wielkiej Brytanii.

2.2. Organizowanie posiedzeń naukowych Oddziałów i Sekcji

W latach 2013-2015 członkowie Zarządów Oddziałów PTB zorganizowali łącznie **257** posiedzeń, w których wygłoszono **283** referatów³. Uczestniczyło w nich szacunkowo **5313** osób. Szczególną aktywnością pod tym względem wyróżnia się Oddział Krakowski - w okresie sprawozdawczym w Krakowie odbyły się łącznie 64 zebrania, w których uczestniczyło około 1171 osób. Stanowi to 24 % wszystkich posiedzeń oddziałów PTB, w których uczestniczyło aż 22 % wszystkich słuchaczy. Na spotkania Oddziału Krakowskiego PTB zapraszano prelegentów z różnych ośrodków naukowych z kraju i zagranicy. Drugie i trzecie miejsce zajęły Zarządy Oddziału Lubelskiego (samodzielna organizacja 33 posiedzeń) i Warszawskiego (28 posiedzeń). Warto podkreślić, że mniejsze Oddziały PTB również wykazują dużą aktywność w zakresie organizowania posiedzeń naukowych. Wśród nich wyróżnia się Oddział Skierniewicki, który zorganizował 14 cyklicznych posiedzeń, w których uczestniczyło aż 280 osób. Szczególnie duże zainteresowanie tematyką posiedzeń odnotowano w przypadku Oddziałów: Krakowskiego, Lubelskiego i Warszawskiego. Na uznanie zasługuje cykliczna konferencja Oddziału Białostockiego PTB oraz wspólnie- Bydgoskiego i Toruńskiego.

W okresie sprawozdawczym Zarządy niektórych Sekcji PTB także organizowały ogólnopolskie konferencje i warsztaty, a także bardziej kameralne posiedzenia naukowe. Pod względem liczby zorganizowanych zebrań wyróżnia się Sekcja Mikologiczna przy Oddziale Poznańskim - w okresie sprawozdawczym jej Zarząd zorganizował 21 spotkań. Dużą aktywność wykazywały również Sekcje: Briologiczna, Arboretów i Ogrodów Botanicznych, Geobotaniki i Ochrony Szaty Roślinnej oraz Paleobotaniczna, organizując w latach 2013-2015 cykliczne warsztaty terenowe i seminaria.

Podsumowanie aktywności Oddziałów i Sekcji PTB przedstawiono w załączniku 2 w tabelach 2-3 i na rycinach 1-2.

3. Współpraca z innymi organizacjami naukowymi

Od 2011 roku Polskie Towarzystwo Botaniczne jest członkiem Federacji Polskich Towarzystw Naukowych, zrzeszającej 20 polskich stowarzyszeń o charakterze naukowym. W tym samym roku nasze Stowarzyszenie zostało zaproszone do współpracy w Europejskiej

³ Szczegółowe wykazy referatów zamieszczono w rocznych sprawozdaniach z działalności Towarzystwa w latach 2013, 2014 i 2015 (patrz zakładka „Sprawozdania” na stronie internetowej PTB).

Organizacji Nauk o Roślinach (European Plant Science Organization), skupiającej około 200 instytucji, głównie z Europy i Azji. W ramach realizacji zadań EPSO, Oddziały i członkowie PTB uczestniczą w akcji „Fascination of Plants Day”.

4. Upowszechnianie wiedzy przyrodniczej

W ramach propagowania wiedzy z zakresu botaniki, mikologii i lichenologii, członkowie Polskiego Towarzystwa Botanicznego prowadzili różnorodne działania skierowane do szerokiego kręgu odbiorców spoza grona naukowców, w szczególności do nauczycieli oraz młodzieży szkolnej i akademickiej, w tym zajmowali się prowadzeniem poradnictwa metodycznego (m.in. szkolenia dla nauczycieli i pracowników Lasów Państwowych), a także prelekcji, warsztatów oraz wycieczek dydaktycznych i wystaw przyrodniczych. Pod względem organizowania imprez popularyzatorskich zasługującą na uznanie aktywność wykazał Oddział Olsztyński z Sekcją Mikologiczną (37 imprez w ostatnich 3 latach), a także Sekcja Arboretów i Ogrodów Botanicznych (27 imprez) oraz Sekcja Biochemii i Fizjologii Roślin (13 imprez).

Przykładami szczególnie udanych działań popularyzatorskich były „Festiwal Nauki” i „Noce Biologów”, organizowane w wielu ośrodkach oraz kontynuacja akcji pt. „Fascynujący świat roślin” („Fascination of Plants Day”). Była to międzynarodowa inicjatywa organizowania spotkań popularnonaukowych w wielu polskich ośrodkach naukowych z udziałem naszego Towarzystwa. Wzięły w niej udział przede wszystkim Oddziały: Bydgoski, Lubelski, Śląski a także Sekcje Biochemii i Fizjologii Roślin i Ogrodów Botanicznych i Arboretów PTB. Przygotowano prelekcje, wycieczki dydaktyczne, wystawy, rozprawdzano materiały promocyjne.

Realizacji zadań statutowych związanych z upowszechnianiem wiedzy z zakresu szeroko rozumianej botaniki służy także witryna internetowa Polskiego Towarzystwa Botanicznego oraz strony Oddziałów i Sekcji PTB (por. rozdział 1.3).

5. Działalność wydawnicza

5.1. Czasopisma wydawane przez PTB

W okresie sprawozdawczym nastąpiło znaczące usprawnienie pracy przy wydawaniu periodyków PTB. Uruchomiona w poprzedniej kadencji władz PTB elektroniczna Platforma Czasopism PTB umożliwia m.in. składanie prac do redakcji, przekazywanie recenzji, śledzenie statusu zgłoszonego artykułu oraz jego opublikowanie. Obecnie wszystkie prace związane z redagowaniem wszystkich wydawnictw Towarzystwa są prowadzone za pośrednictwem platformy cyfrowej. Reforma działalności wydawniczej PTB była także związana z przyjęciem Towarzystwa do Open Access Scholarly Publishers Association (OASPA), organizacji skupiającej wydawców publikujących w trybie open access. Jesteśmy pierwszym polskim wydawcą na liście członków OASPA. Wymierną oceną przeprowadzonej reformy jest prawie czterokrotny wzrost od 2010 roku współczynnika oddziaływania IF dla czasopisma *Acta Societatis Botanicorum Poloniae* - do wartości 1.174 (w 2014 roku). Istotnie wzrosły liczby punktów czasopism według kryteriów MNiSzW: dla *Acta Societatis Botanicorum Poloniae* z 15 pkt. w 2013 do 20 pkt. w 2014, dla *Acta Agrobotanica* z 8 pkt. w 2013 r. do 14 pkt. w 2014 r., dla *Acta Mycologica* z 7 w 2013 r. do 14 w 2014 r. i dla *Wiadomości Botanicznych* z 2 pkt. w 2013 do 8 w 2014 roku.

Od 2015 roku czasopismo *Acta Agrobotanica* jest indeksowane przez bazę Scopus.

W latach 2013-2015 opublikowano następujące tomy czasopism PTB:

- *Acta Societatis Botanicorum Poloniae*

Vol 82, No 1,2,3,4; Vol 83, No 1,2,3,4; Vol 84, No 1,2,3,4

- *Acta Agrobotanica*

Vol. 66, No 1,2,3,4; Vol. 67, No 1,2,3,4; Vol. 68, No 1,2,3,4

- *Acta Mycologica*

Vol. 47 No 2, Vol. 48 No 1,2; Vol. 49 No 1,2; Vol. 50 No 1,2

- *Monographiae Botanicae*

Vol. 103; Vol. 104; Vol. 105

- *Wiadomości Botaniczne*

Vol. 57 No $\frac{3}{4}$; Vol. 58 No $\frac{1}{2}$; Vol. 58 No $\frac{3}{4}$; Vol. 59 No $\frac{1}{2}$; Vol. 59 No $\frac{3}{4}$

5.2. Publikacje związane z działalnością PTB

W okresie sprawozdawczym ukazało się 6 opracowań książkowych o charakterze monograficznym i jubileuszowym. Opublikowano 20 artykułów, stanowiących sprawozdania z konferencji naukowych, wspomnienia i komunikaty. W 2013 roku ukazały się 3 tomy materiałów konferencyjnych⁴ 56 Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego, przygotowane przez członków Oddziału Olsztyńskiego PTB.

6. Wyróżnienia przyznane przez PTB

W czasie 56 Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego w Olsztynie, 11 naukowcom nadano godność członka honorowego Towarzystwa.

Są to:

1. Prof. dr hab. Krystyna Czyżewska,
2. Prof. dr hab. Maria Dynowska,
3. Prof. dr hab. Dominik Fijałkowski,
4. Prof. dr hab. Janusz M. Hereźniak,
5. Prof. dr hab. Jan Rybczyński,
6. Prof. dr hab. Aleksander W. Sokołowski,
7. Prof. dr hab. Kazimierz Szczepanek,
8. Prof. dr hab. Stanisław Wika,
9. Prof. dr hab. Adam Zając,
10. Dr Michael R. Davey,
11. Dr Valerijus Rašomavičius.

Medal im. prof. W. Szafera za osiągnięcia naukowe w dziedzinie botaniki otrzymali:

⁴ CIECIERSKA H., HOŁDYŃSKI CZ. (red.). 2013. Dziedzictwo przyrodnicze Warmii, Mazur i Powiśla. Przewodnik do warsztatów terenowych 56. Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego „Interdyscyplinarne i aplikacyjne znaczenie nauk botanicznych”, 24-30 czerwca 2013, Olsztyn. Wydaw. Mantis, Olsztyn, ss. 379, ISBN 978-83-62860-13-5

BIEDUNKIEWICZ A., DYNOWSKA M. (red.). 2013. Streszczenia wystąpień ustnych i plakatów. 56. Zjazd Polskiego Towarzystwa Botanicznego „Interdyscyplinarne i aplikacyjne znaczenie nauk botanicznych”, 24-30 czerwca 2013, Olsztyn. Wydaw. Mantis, Olsztyn, ss. 517, ISBN 978-83-62860-12-8

HOŁDYŃSKI CZ. (red.), WOŹNIAK M., KOWALSKA H. 2013. Program 56. Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego „Interdyscyplinarne i aplikacyjne znaczenie nauk botanicznych”, 24-30 czerwca 2013, Olsztyn. Wydaw. Mantis, Olsztyn, ss. 56, ISBN 978-83-62860-14-2

1. Prof. dr hab. Jan Kopcewicz,
2. Prof. dr hab. Jan M. Matuszkiewicz,
3. Prof. dr hab. Przemysław Wojtaszek .

Medal im. Profesora Bolesława Hryniewieckiego za zasługi w upowszechnianiu wiedzy botanicznej i ochrony przyrody otrzymali:

1. Dr Małgorzata Falencka-Jabłońska,
2. Mgr Piotr Grzegorzek,
3. Prof. dr hab. Stanisław Kłosowski,
4. Dr hab. Jerzy Tumiłowicz, prof. SGGW,
5. Ogród Botaniczny Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Medalem im. Profesora Zygmunta Czubińskiego, przyznawanym za wybitne prace naukowe mające charakter regionalnych monografii geobotanicznych, decyzją Kapituły wyróżniono dr Annę Zalewską.

Wręczono również Nagrody PTB dla młodych pracowników nauki. Laureatami 2013 roku zostali: mgr Łukasz Grewling, mgr Marcin Pietras, mgr Wioleta Wasilewska.

7. Podsumowanie

Członkowie naszego Towarzystwa bardzo aktywnie działają zarówno naukowo, jak i organizacyjnie, popularyzując wiedzę botaniczną. Porównanie aktywności Zarządów Oddziałów PTB jest trudne, ze względu zarówno na znaczne zróżnicowanie liczebne poszczególnych Oddziałów jak i różnorodne sfery ich aktywności. Można natomiast wskazać Oddziały szczególnie wyróżniające się pod względem określonego typu działalności:

- największe konferencje naukowe zostały zorganizowane przez Oddział Olsztyński (56 Zjazd PTB w 2013 roku), Oddział Śląski (Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Plants, Heavy Metals, Environment” w 2014 r.) i Oddział Warszawski („Lasy wobec zmieniającej się presji człowieka”) oraz Sekcję Kultur Tkankowych i Biotechnologii Roślin (XIV Ogólnopolska Naukowa Konferencja Kultur Tkankowych i Biotechnologii Roślin w 2015 roku);
- duża liczba lokalnych posiedzeń naukowych i ich wysoka frekwencja wyróżniała Oddziały: Krakowski, Lubelski i Warszawski;
- pod względem liczby zorganizowanych imprez popularyzujących wiedzę botaniczną wyróżniają się Oddziały Olsztyński z Sekcją Mikologiczną, Sekcja Arboretów i Ogródów Botanicznych oraz Sekcja Fizjologii i Biochemii Roślin;
- pod względem aktywności w organizowaniu seminariów czy konferencji wyróżniają się Oddział Białostocki, Toruński i Bydgoski, a także Sekcja Briologiczna oraz Geobotaniki i Ochrony szaty Roślinnej.

Do najważniejszych osiągnięć w skali całego Towarzystwa można zaliczyć:

- reformę finansów i stworzenie profesjonalnej strategii rachunkowości Towarzystwa oraz utrzymanie stabilnej sytuacji finansowej Stowarzyszenia;
- przejście na elektroniczną formę wydawania wszystkich czasopism PTB oraz umieszczanie na platformie cyfrowej archiwalnych zeszytów wydawnictw od 1960 roku;
- zwiększenie wpływów finansowych związanych z wydawaniem i dystrybucją czasopism PTB;

- uruchomienie wersji witryny internetowej PTB w języku angielskim i wzrost możliwości wykorzystywania Internetu w pracach Towarzystwa poprzez uruchomienie dysku OneDrive
- zorganizowanie 56 Zjazdu PTB w czerwcu 2013 oraz 37 innych ogólnopolskich i międzynarodowych konferencji, sympozjów i warsztatów;
- przystąpienie Polskiego Towarzystwa Botanicznego do [Open Access Scholarly Publishers Association](#) (OASPA), organizacji skupiającej wydawców publikujących w trybie open access, a także aktywny udział PTB w kolejnych edycjach akcji „Fascination of Plants Day”;
- przeprowadzenie spisu majątku PTB;
- opracowanie projektu nowego Statutu PTB i Regulaminu wyborów PTB do uchwalenia przez Walne Zgromadzenie Delegatów PTB, które odbędzie się podczas 57. Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego w Lublinie w czerwcu 2016 r.;
- prawie czterokrotny wzrost od 2010 roku współczynnika oddziaływania IF dla czasopisma *Acta Societatis Botanicorum Poloniae* oraz wzrost punktacji dla pozostałych czasopism według kryteriów MNiSW;
- przyjęcie od 2015 roku czasopisma *Acta Agrobotanica* do bazy Scopus;
- wypracowane stanowisko ZG PTB, w formie listu, dotyczącego marginalizowania nauk botanicznych, podpisane przez zainteresowanych, zostało wysłane do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Problemami naszego Towarzystwa pozostają:

- poszukiwanie dodatkowych źródeł finansowania, które w wyniku wstrzymania finansowania czasopism naukowych w Polsce przez MNiSW jest niezbędne w celu utrzymania pozycji wydawniczej PTB i utrzymania poziomu wydawanych tytułów czasopism oraz pozwoliłyby na jeszcze aktywniejsze propagowanie wiedzy botanicznej w Polsce;
- konieczność sprostania nowym wymaganiom w zakresie podnoszenia poziomu naukowego czasopism poprzez 1) wprowadzenie niektórych do najważniejszych baz np. Scopus czy Web of Science; 2) uzyskanie IF dla czasopism go nieposiadających; oraz - 3) zwiększanie współczynnika IF *Acta Societatis Botanicorum Poloniae* oraz cytowalności pozostałych wydawnictw;
- potrzeba wypracowania bardziej skutecznego systemu pobierania składek członkowskich;
- potrzeba zwiększenia aktywności członków niektórych Oddziałów i Sekcji PTB oraz reaktywacji Sekcji Fykologicznej;
- potrzeba większej konsolidacji środowiska polskich botaników i zwiększenia współpracy PTB z innymi stowarzyszeniami botanicznymi;
- konieczność dalszego otwierania się Polskiego Towarzystwa Botanicznego na potrzeby współczesnego społeczeństwa.

Wojciech J. Szypuła
Sekretarz Generalny PTB

Adam Rostański
Prezes PTB

Załącznik 1. Wykaz Członków PTB, którzy zmarli w latach 2013- 2016 (do 1.06.2016 r.)

W latach 2013-2016 (do czerwca) odeszli od nas następujący Naukowcy zrzeszeni w Polskim Towarzystwie Botanicznym:

z Oddziału Białostockiego

Dr hab. Bożena Kiziewicz († 2016)

z Oddziału Bydgoskiego

Prof. dr hab. Eugeniusz R. Śpiewakowski (†2015)

Z Oddziału Gdańskiego

Prof. dr hab. Hanna Piotrowska (†2015)

Dr Agnieszka Gałka-Kozak (†2015)

z Oddziału Krakowskiego

Prof. dr hab. Halina Piękoś-Mirkowa (†2013)

Prof. dr hab. Kazimiera Mamakowa (†2014)

Prof. dr hab. Janusz Lipecki (†2015)

Prof. dr hab. Elżbieta Turnau (†2015)

z Oddziału Lubelskiego

Prof. dr hab. Krystyn Izdebski (†2015)

Prof. dr hab. Dominik Fijałkowski (†2015)

Prof. dr hab. Zofia Uziak (†2015)

z Oddziału Łódzkiego

Dr hab. Kazimierz Marciniak(†2013)

Prof. dr hab. Janusz Maciej Hereźniak (†2016)

z Oddziału Olsztyńskiego

Prof. dr hab. Antoni Jutrzenka-Trzebiatowski (†2015)

z Oddziału Poznańskiego

Dr inż. Henryk Kuświk (†2015)

Prof. dr hab. Maria Grynia (†2015)

Prof. dr hab. Jolenta Schneider (†2015)

z Oddziału Śląskiego

Prof. zw. dr hab. Zygmunt Hejnowicz (†2016)

z Oddziału Toruńskiego

Dr Irena Hołownia (†2013)

z Oddziału Warszawskiego

Dr hab. Alicja Borowska (†2013)

Prof. dr hab. Władysław Matuszkiewicz (†2013)

Prof. dr hab. dr h.c. Mirosława Goleniowska-Furman (†2014)

Dr Zofia Kiepal (†2015)

Dr Henryka Dalkiewicz-Baranowska (†2015)

Prof. dr hab. Janusz Ostrowski (†2016)

z Oddziału Wrocławskiego

Dr Władysław Pyszyński (†2013)

Dr Elżbieta Kuźniewska (†2013)

Dr Witold Berdowski (†2014)

Prof. dr hab. Krystyna Kukułczanka (†2014)

Prof. dr hab. Eugeniusz Kuźniewski (†2015)

Dr Jan Koniarek (†2016)

Załącznik 2

Tabela 1. Wysokość dotacji finansowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, uzyskanych przez PTB w latach 2013–2015

Rok	wydawanie czasopism	organizacja konferencji	cyfryzacja czasopism	Suma:
2013	130 800zł	70 993 zł	10 000 zł	211 793 zł
2014	129 000 zł	35 450 zł	12 000 zł	176 450 zł
2015	121 800 zł	45 510,77 zł	12 000 zł	179 311 zł
Suma:	381 600 zł	151 953,77 zł	34 000 zł	567 554 zł

Tabela 2. Liczba konferencji, sympozjów i warsztatów zorganizowanych przez PTB w latach 2013–2015

Rok	Liczba konferencji, sympozjów i warsztatów	Łączna liczba:		
		uczestników	wystąpień ustnych	plakatów
2013	7	999	243	428
2014	11	568	129	137
2015	13	572	171	125
Razem:	31	2139	543	744

Tabela 3. Porównanie aktywności Oddziałów PTB pod względem liczby zorganizowanych w latach 2013–2015 ogólnopolskich konferencji, sympozjów i warsztatów (konfer.) oraz lokalnych posiedzeń naukowych (posiedz.). W nawiasach kwadratowych [] podano łączną liczbę wystąpień (wykładów plenarnych, referatów i plakatów)

Oddział (i jego liczebność w 2015 r.)	Liczba spotkań naukowych zorganizowanych w latach:					
	2013		2014		2016	
	konfer.	posiedz.	konfer.	posiedz.	konfer.	posiedz.
Białostocki (32)	1 [22]	- [-]	1 [32]	-	1 [24]	-
Bydgoski (22)	**1[39]-	1 [3]	**1[25]	-	**1 [35]	3 [3]
Gdański (58)	-	3 [1]	-	2 [2]	-	1 [1]
Kielecki (19)	-	- [-]	-	-	-	4 [4]
Krakowski (126)	-	21[21]	-	22 [23]	-	21 [21]
Lubelski (87)	1 [193]	13 [13S]	1[30]	12 [13]	1[334]	8 [8]
Łódzki (46)	-	4 [4]	1[65]	3[3]	-	4 [5]
Olsztyński (23)	1 [453]	20 [20]	1[48]	4 [4]	1 [25]	-
Poznański (116)	-	*6 [6]	-	*6 [6]	1[20]	*8[8]
Skierniewicki (32)	-	5 [5]	-	5 [5]	1 [99]	4 [4]
Szczeciński (40)	-	3 [7]	-	-	-	3 [9]
Śląski (52)	-	9 [9]	1[100]	7 [7]	-	7 [7]
Toruński (28)	**1[39]	- [-]	**1[21]	3 [3]	**1 [33]	-
Warszawski (171)	-	9 [9]	1[32]	10 [10]	-	9 [9]
Wrocławski (78)	-	5 [5]	-	3 [3]	-	5 [5]

* - większość posiedzeń współorganizowały Zarząd Oddziału Poznańskiego i Zarząd Sekcji Mikologicznej przy Oddziale Poznańskim PTB

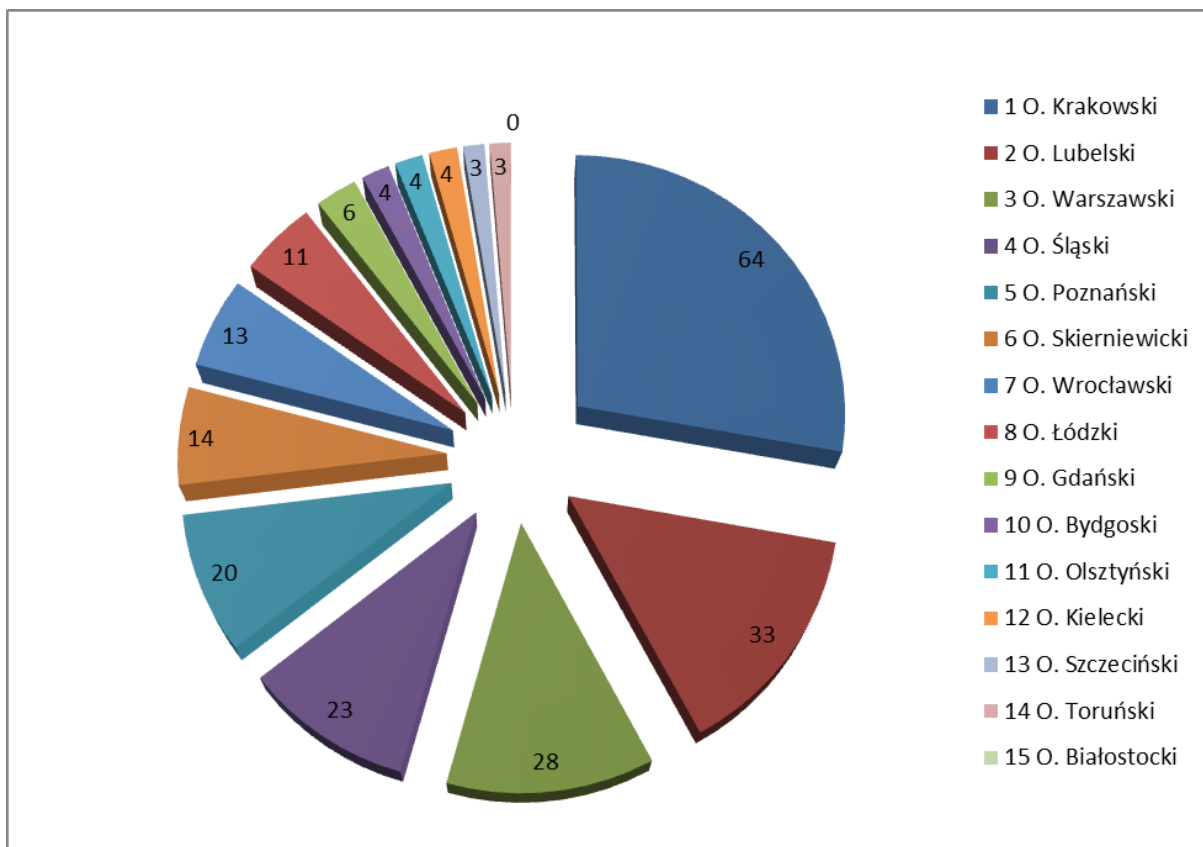
** - konferencje, w organizacji których uczestniczyły 2 Oddziały: Bydgoski i Toruński PTB

Tabela 4. Porównanie aktywności Sekcji PTB pod względem udziału w organizacji w latach 2013–2015 ogólnopolskich konferencji, sympozjów i warsztatów (konfer.) oraz lokalnych posiedzeń naukowych (posiedz.). W nawiasach kwadratowych [] podano łączną liczbę wystąpień (wykładów plenarnych, referatów i plakatów)

Sekcja (i jego liczebność w 2015 r.)	Liczba spotkań naukowych zorganizowanych w latach:					
	2013		2014		2016	
	konfer.	posiedz.	konfer.	posiedz.	konfer.	posiedz.
Aerobiologiczna (27)	1 [22]	- [-]	1[31]	-	1[11]	
Briologiczna (21)	1[6]	-	1[5]	-	1[8]	
Dendrologiczna (19)	-	-	-	-	-	-
Fizjologii i Biochemii Roślin (135)	-	-	-	-	*1[20]	-
Geobotaniki i Ochro- ny Szaty Roślinnej (323)	1 [193]	-	1[18]	-	-	-
Historii Botaniki (30)	-	2 [6]	-	-	1[10]	-
Kultur Tkankowych Roślin (54)	-	-	-	-	1[116]	-
Lichenologiczna (39)	-	-	-	6 [6]	1[20]	-
Mikologiczna (68)	-	*7 [7]	-	*7 [7]	-	*6[6]
Ogrodów Botanicz- nych i Arboretów (60)	1[-]	-	1[3]	-	1[-]	-
Paleobotaniczna (22)	-	-	2[11]	-	2[15]	-
Pteridologiczna (28)	-		1[3]	-	1[12]	-
Struktury i Rozwoju Roślin (96)	-	-	-	-	1[8]	-
Taksonomii Roślin Leczniczych (25)	-	-	-	-	-	-

* - większość posiedzeń współorganizowały Zarządy Sekcji Mikologicznej i Sekcji Fizjologii i Biochemii Roślin i Oddziału Poznańskiego PTB

Ryc. 1. Aktywność Oddziałów PTB w latach 2013-2015, wyrażona liczbą zorganizowanych posiedzeń naukowych.

Ryc. 2. Frekwencja w czasie posiedzeń naukowych Oddziałów PTB w latach 2013-2015, wyrażona całkowitą liczbą uczestników.

